

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ

ФАРҒОНА ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ

**FarDU.
ILMIY
XABARLAR-**

1995 йилдан нашр этилади
Йилда 6 марта чиқади

4-2021

**НАУЧНЫЙ
ВЕСТНИК.
ФерГУ**

Издаётся с 1995 года
Выходит 6 раз в год

Муассис: Фарғона давлат университети.

«FarDU. ILMIY XABARLAR – НАУЧНЫЙ ВЕСТНИК. ФерГУ» журналі бир йилда олти марта чоп этилади.

Журнал филология, кимё ҳамда тарих фанлари бўйича Ўзбекистон Республикаси Олий аттестация комиссиясининг докторлик диссертациялари асосий илмий натижаларини чоп этиш тавсия этилган илмий нашрлар рўйхатига киритилган.

Журналдан мақола кўчириб босилганда, манба кўрсатилиши шарт.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси ҳузуридаги Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлиги томонидан 2020 йил 2 сентябрда 1109 рақами билан рўйхатга олинган.

Муқова дизайни ва оригинал макет ФарДУ таҳририят-нашриёт бўлимида тайёрланди.

Таҳрир ҳайъати

Бош муҳаррир
Масъул муҳаррир

ШЕРМУҲАММАДОВ Б.Ш.
ЎРИНОВ А.А.

ФАРМОҢОВ Ш. (Ўзбекистон)

БЕЗГУЛОВА О.С. (Россия)

РАШИДОВА С. (Ўзбекистон)

ВАЛИ САВАШ ЙЕЛЕК. (Туркия)

ЗАЙНОБИДДИНОВ С. (Ўзбекистон)

JEHAN SHANZADAN NAYYAR. (Япония)

LEEDONG WOOK. (ЖанубийКорея)

АЪЗАМОВ А. (Ўзбекистон)

КЛАУС ХАЙНСГЕН. (Германия)

БАХОДИРХОНОВ К. (Ўзбекистон)

ҒУЛОМОВ С.С. (Ўзбекистон)

БЕРДЫШЕВ А.С. (Қозоғистон)

КАРИМОВ Н.Ф. (Ўзбекистон)

ЧЕСТМИР ШТУКА. (Словакия)

ТОЖИБОЕВ К. (Ўзбекистон)

Таҳририят кенгаши

ҚОРАБОЕВ М. (Ўзбекистон)

ОТАЖОНОВ С. (Ўзбекистон)

ЎРИНОВ А.Қ. (Ўзбекистон)

РАСУЛОВ Р. (Ўзбекистон)

ОНАРҚУЛОВ К. (Ўзбекистон)

ГАЗИЕВ Қ. (Ўзбекистон)

ЮЛДАШЕВ Г. (Ўзбекистон)

ХОМИДОВ Ғ. (Ўзбекистон)

АСҚАРОВ И. (Ўзбекистон)

ИБРАГИМОВ А. (Ўзбекистон)

ИСАҒАЛИЕВ М. (Ўзбекистон)

ҚЎЗИЕВ Р. (Ўзбекистон)

ХИКМАТОВ Ф. (Ўзбекистон)

АХМАДАЛИЕВ Ю. (Ўзбекистон)

СОЛИЖОНОВ Й. (Ўзбекистон)

МАМАЖОНОВ А. (Ўзбекистон)

ИСКАНДАРОВА Ш. (Ўзбекистон)

МЎМИНОВ С. (Ўзбекистон)

ЖЎРАЕВ Х. (Ўзбекистон)

КАСИМОВ А. (Ўзбекистон)

САБИРДИНОВ А. (Ўзбекистон)

ХОШИМОВА Н. (Ўзбекистон)

ҒОҒУРОВ А. (Ўзбекистон)

АДҲАМОВ М. (Ўзбекистон)

ХОНКЕЛДИЕВ Ш. (Ўзбекистон)

ЭГАМБЕРДИЕВА Т. (Ўзбекистон)

ИСОМИДДИНОВ М. (Ўзбекистон)

УСМОҢОВ Б. (Ўзбекистон)

АШИРОВ А. (Ўзбекистон)

МАМАТОВ М. (Ўзбекистон)

ХАКИМОВ Н. (Ўзбекистон)

БАРАТОВ М. (Ўзбекистон)

Муҳаррирлар: Ташматова Т.
Жўрабоева Г.

Мусахҳиҳ: Шералиева Ж.

Таҳририят манзили:

150100, Фарғона шаҳри, Мураббийлар кўчаси, 19-уй.
Тел.: (0373) 244-44-57. Мобил тел.: (+99891) 670-74-60
Сайт: www.fdu.uz

Босишга рухсат этилди:

Қоғоз бичими: - 60×84 1/8

Босма табоғи:

Офсет босма: Офсет қоғози.

Адади: 50 нусха

Буюртма №

ФарДУ нусха кўпайтириш бўлимида чоп этилди.

Манзил: 150100, Фарғона ш., Мураббийлар кўчаси, 19-уй.

Фарғона,
2021.

М.Исамиддинов Қадимги Фарғона ва Суғд кулолчилигини ўрганишнинг айрим долзарб масалаларига доир	72
Б.Усмонов Фарғона водийси Темурийлар даври тарихининг жаҳон темурунослигида ўрганилиши	77
Лианг Юн, Н.Камбаров Қанғ маданияти ҳақида хитойлик олимларнинг фикрлари	81
О.Пуговкина Туркистонда 1917 йил февраль инқилоби: Туркистонда “собик” империя амалдорларига бўлган ижтимоий эҳтиёж ва уларнинг сиёсий фаоллиги	90
А.Ўткиров Хайрия ва ҳомийлик феномени илмий-назарий таҳлили	98
С.Ҳақимова XIX-XX аср боши тарихий манбаларида Ўзбекистон ҳудудидаги сув ҳавзаларига оид маълумотлар	103
С.Анаркулов Тошкент вилояти саноат шаҳарлари аҳолисининг этник тарихи ва таркиби хусусида.....	110

АДАБИЁТШУНОСЛИК

З.Қобилова, Н.Турсунова Татаббулар силсиласи.....	118
П.Туропова Услуб жилолари ёхуд адиб маҳорати	123
Д.Ғуломов Ретроспектив сюжет хусусида айрим мулоҳазалар	128
М.Маҳмудова Заҳириддин Муҳаммад Бобур ҳукмронлиги даврида сув иншоотлари ва боғдорчилик санъати.....	134

ТИЛШУНОСЛИК

Р.Сайфуллаева, Н.Ғайбуллаева Тиббий эвфемизмларнинг социал хосланиши	138
Т.Эназаров, С.Ғаниева Инглиз ва ўзбек тиллардаги аёллар исмларининг келиб чиқиши тарихидан	145
М.Мамажонов Антропонимларни дискурс релеванти сифатида тадқиқ этишнинг лингво-этномаданий асослари	150
Ж.Абдуллаев Тил қурилишининг асосий бирликлари академик Азим Ҳожиёв талқинида	155
Д.Собирова Ўзбек болалар шеърояти морфопоэтикаси	160
Д.Шокирова, Ш.Шокиров Инглиз тилида “property-мулк” концепти тадқиқи.....	164
Н.Абдурахмонова Ўзбек тили электрон корпуси учун матнлар репрезентативлиги масаласи	169
А.Мусоева Self-нинг Ўзбекистон таълим тизимида жорий этилиши билан боғлиқ муаммолар.....	174

УДК: 81`38:398.9(575.1) (043.3)

**ЗАҲИРИДДИН МУҲАММАД БОБУР ҲУКМРОНЛИГИ ДАВРИДА СУВ ИНШООТЛАРИ
ВА БОҒДОРЧИЛИК САНЪАТИ**

**ВОДНЫЕ СООРУЖЕНИЯ И САДОВОДСТВО В ЭПОХУ ПРАВЛЕНИЯ ЗАХИРИДДИНА
МУХАММАДА БОБУРА**

**WATER STRUCTURES AND HORTICULTURE DURING THE REIGN OF ZAHIRIDDIN
MUHAMMAD BOBUR**

Маҳмудова Муаззам Султонмаҳмудовна¹

¹Маҳмудова Муаззам Султонмаҳмудовна – Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш муҳандислари институти, гуманитар фанлар кафедраси таянч докторанти.

Аннотация

Мақолада Заҳириддин Муҳаммад Бобурнинг Қобул вилояти ва Ҳиндистонда суғориш тизимларига бўлган эътибори ва боғ яратишдаги амалга оширган улкан бунёдкорлик ишлари ҳақида сўз боради.

Аннотация

В статье говорится о внимании Захириддина Мухаммада Бобура оросительным системам в Кабульской области и Индии, а также о большой созидательной работе по созданию садов.

Annotation

This article refers to Zahiriddin Muhammad Babur's attention to irrigation systems in Kabul region and India, as well as to the great creative work in creating gardens.

Таянч сўз ва иборалар: суғориш иншоотлари, боғлар, тўғон, ариқ, оқим сувлари.

Ключевые слова и выражения: ирригационные сооружения, сады, плотина, арык, проточная вода.

Key words and phrases: Irrigation facilities, gardens, dams, ditches, flowing water.

Заҳириддин Муҳаммад Бобур – ўзбек мумтоз адабиётининг йирик вакили, истеъдодли шоир, тарихчи, географ, йирик давлат арбоби, моҳир саркарда ва бобурийлар сулоласининг асосчиси. Заҳириддин Муҳаммад Бобурнинг ҳаёти темурийлар сулоласининг сўнгги инқироз даврига тўғри келади. Бобур жуда катта қаршиликлардан сўнг ўз она юртини ташлаб, Қобул томон йўл олади. Бобур умрининг охиригача Ватан соғинчи билан яшаган бўлса-да, дастлаб Афғонистоннинг Қобул вилоятини эгаллайди ва ҳукмронлик қилади. Орадан маълум вақт ўтгандан кейин Покистон ва Ҳиндистон ҳудудларида бобурийлар сулоласига асос солади. Бобур Мирзо ушбу ҳудудларда ҳукмронлиги мобайнида улкан бунёдкорлик ишларини амалга оширади. Бобур Мирзо мамлакат иқтисодиётининг асоси бўлган деҳқончиликнинг суғориш тизимида бўлган эътибор орқали ривожланишини

жуда яхши тушунган. Қобул ва Ҳиндистонда суғориш иншоотларини қайта таъмирлаган ҳамда янги суғориш иншоотларини қурдирган. Айниқса, Бобурнинг боғ барпо қилиш санъатига бўлган эътибори диққатга сазовордир.

Заҳириддин Муҳаммад Бобур “Бобурнома” асарида Андижонга тўққиз тарнов сув кириши ҳақида ёзади. Андижон қадимда ва Ўрта асрларда ўшнинг орасидан оқиб ўтувчи Оқбура суви билан таъминланган эди. Бобур Мирзо “Бобурнома”да ушбу дарёни “Андижон руди” деб атайдиган [1,24]. “Бобурнома” орқали биз XV—XVI асрларда Андижон атрофида суғорма деҳқончилигининг анча ривожланганини тасаввур қилишимиз мумкин. Бу эса иқтисодиётни ривожлантирган. Бобурнинг ёзишича, “Андижоннинг ошлиғи вофир (донга сероб – С. Ж.), меваси фаровон, қовун ва узуми яхши бўлур” [1,26].

АДАБИЁТШУНОСЛИК

Заҳириддин Муҳаммад Бобурнинг “Бобурнома” асарида келтирилган тўққизта ариқ қуйидагилардан иборат: Хокан, Бурхон, Шайх, Хўтан, Жўйибозор, Бўғра, Далварзин, Оқробот, Тўқмоқ, Қўшариқ. Бобур тилга олган бу ариқлар ичида энг каттаси Хокан ариғи бўлиб, “улуғ шоҳ жўйдур ва чуқур оқар, ҳар еридан кечиб бўлмас”, деб урғу бериш ўша даврда Андижон шаҳри атрофларидаги экин майдонлари ва аҳолининг сув таъминотида қийинчилик бўлмаганлигидан далолат беради[2,65].

Заҳириддин Муҳаммад Бобур Қобул вилоятида ариқлар қаздириб, чорбоғлар қурдиради, Ғазна вилоятида тўғонларни қайта тиклатиши натижасида ушбу худудлар обод бўлиб, чаманзорга айланади. Бобур Мирзо Исталиф қишлоғидаги “Хожа сеёрон” чашмаси билан машҳур бўлган жойни обод қилади. Ушбу чашманинг жануби-ғарбий томонидаги бир дарадан ҳар доим ярим тегирмон (1 тегирмон – тегирмон тошини айлантирадиган миқдордаги ариқ сувига тенг) сув оқиб ётган. Бобур Мирзо ушбу дарадан оқаётган сувни Сеёрон даштининг жануби-ғарбидаги тепалик устига олиб чиқиши учун ариқ қаздиради[3,146].

Заҳириддин Муҳаммад Бобур “Бобурнома” асарида Маҳмуд Ғазнавий ҳукмронлиги даврида Ғазнада тахминан уч-тўртта тўғон мавжудлигини ёзади. Бир тўғон ҳозирги Афғонистоннинг жануби-шарқий қисмидаги Ғазна дарёсида жойлашган эди. Султон Маҳмуд томонидан Ғазнанинг шимолий қисмидан тахминан 18 км (1 йиғоч – 5985 метр) юқориқда, баландлиги тахминан 20-25 метр, узунлиги 1,5 км (1 қари – 0.5 метр) бўлган иккинчи тўғон қурилган бўлиб, Алоуддин Жаҳонсўз Ғорий Ғазнани эгаллаганидан сўнг ушбу тўғонни буздириб ташлайди. Ҳиндистон эгаллангач Бобур Мирзо ушбу тўғонни қайта тиклаш учун Хўжа Калон орқали маблағ юборади ва тўғон тикланиб, фойдаланишга топширилади. Юқоридаги тўғондан ташқари Ғазнанинг шарқий қисмида Банди Сихан тўғони бўлиб, тўғон хароб ҳолатда эди. Яна бир Саридех тўғони бўлиб, аҳолининг сувга бўлган талабини қондирган[3,147].

Қобул вилоятининг Исталиф қишлоғидан анҳор оқиб ўтади. Ушбу анҳор бўйида Мирзо Улуғбекка тегишли “Боғи Калон” номли боғ бўлиб, Бобур ушбу боғнинг эгасига пул бериб сотиб олади. Ушбу боғдан оқиб ўтувчи кўримсиз ариқни қайтадан қаздиради[3,148].

Чорбоғ - шарқ мамлакатларида атрофи девор билан ўраб олинган кўшк, айвон, кўрғонли тартиб асосида тузилган боғ. Чорбоғ учун текис, сувли, дарахтли жой танланади; нотекис (нишабли) жойлар поғона-поғона саҳнларга келтирилади, сунъий шаршаралар қилиш имкониятлари яратилади.

Чорбоғ мурабба ёки тўртбурчак тарҳли бўлиб, кириш ҳар тўрт тарафнинг ўрталаридан ташкил этилади; худуди йўлка ва ариқлар ёрдамида айрим боғчаларга, боғчалар эса яна ўз навбатида чаманзорларга бўлинади. Чорбоғ мужассамотининг марказини бино (кўрғон, кўшк) эгаллайди. Баланд бўйли дарахтлар деворга яқин экилади, ундан сўнг мевали дарахтлар ва гуллар тартиб билан экилади, уларнинг эрта баҳордан кеч кузгача очилиб туришига эътибор берилади[4]. Шарқ боғчилиги санъатида чорбоғ қуриш усули алоҳида аҳамиятга эга эди. Чорбоғ қуриш санъати асосан шарқ меъморчилиги анъаналаридан ҳисобланиб, иқлимнинг қурғоқчиллиги ҳукмдорларни чорбоғ қуришга бўлган талабини оширган. Чорбоғлар асосан шаҳарнинг четида, канал ва анҳорларнинг ёнида барпо қилинган. Чорбоққа турли мева кўчатлари, микроиқлимни сақлаб турувчи дарахтлар ва гуллар экилган.

Амир Темурнинг бунёдкорлик йўлида амалга оширган ишлари унинг авлодларига анъана бўлиб қолади. Заҳириддин Муҳаммад Бобур ҳам бобоси Амир Темур каби қадами етган жойни обод қилади. Бобур Мирзонинг меъморчиликка ва чорбоғлар қуришга эътибори натижасида Қобул вилоятида чорбоғлар барпо этилади. Мирзо Бобур давлат амалдорларини ҳам чорбоғ яратишга чақиради.

Мирзо Бобур 1504 йилда Қобулни эгаллаганидан сўнг бу ерда боғ яратиш ишларини амалга оширди. Бобур Қобул вилоятида ўнта боғ барпо қилган бўлиб,

улар: Шаҳраро боғ, Чорбоғ, Боғи жиловхона, Ўрта боғ, Суврат боғ, Боғи моҳтоб, Боғу Охухона ва яна учта кичик боғлардир. Бобур 1508-1509 йилларда Одинапур қалъаси яқинида Боғи Вафо номли боғ барпо қилади[5,240].

Чорбоғ, қурғоқчил иқлим шароитида сувдан тежамкор фойдаланишнинг ажойиб намунаси ҳисобланади. Чорбоғ қуриш тажрибаси Бобур томонидан Ҳиндистонда жорий қилинган[6,11].

Ҳинд олими М. Рандхаванинг инглиз тилидан рус тилига таржима қилинган «Сады через века» асарида ёзилишича, Бобур Афғонистонда ўнта боғ қурдиради. Бу боғларнинг еттитасининг номи юқорида келтирилган, қолган учтаси қуйидагича номланади: Боғи Вафо, Боғи Наврўзий, Боғи Бехиштий[6,119].

Тарихшунос олим Абдулҳамид Лоҳурийнинг «Подшоҳнома» асарида келтирилишича, Кобулдаги боғлар ва Ҳиндистоннинг Аграсидаги Боғи Биҳишт, Хилватхона, Боғи Зарафшон, Оромгоҳ, Секридаги Боғи фотиҳ, Дилпурдаги Боғи Назаргоҳ, Нилуфар, Гвалиёр боғлари бевосита Бобурнинг раҳнамолиги, молиявий таъминоти ва унинг лойиҳаси асосида бунёд этилган[7].

“Бобурнома” да фақат Дашти шайх қирлари этагида ўсадиган лоланинг 33 хили номма-ном тилга олинади. Ривоят қилишларича, Ҳиндистонга атиргулни ҳам биринчи бор Заҳириддин Муҳаммад Бобур келтирган экан[2,71].

Фарғона водийсининг ерлари унумдор ва атрофи тоғлар билан ўралган бўлиб, унинг табиати ҳар қандай инсонни ўзига мафтун қилган. Бобур Мирзо Ҳиндистонга борганидан сўнг ўзи туғилиб ўсган юртини Ҳиндистонга солиштириши табиий эди. Фарғона водийсида экинларни суғоришда каналлар ва ариқлардан унумли фойдаланилган. Ҳиндистоннинг катта қисмида далаларга ишлов берилган бўлса-да, у ерларда ҳеч қандай оқар суви бўлмаган. Бобур Мирзо Ҳиндистоннинг айрим шаҳарларида ариқ қазиб, сув келтириш имкони бўлса ҳам бунга эҳтиёж йўқлигини ёзади. Чунки экинлар ёмғир суви орқали табиий йўл билан суғорилган.

Ҳиндистон вилоятларининг аксарияти текислик туманларида жойлашганлиги сабабли кўп вилоятларда сув йўқ. Фақатгина дарёлар оқим сувлари бор. Айрим жойлардагина сув мавжуд[8,366]. Ҳиндистонда каналлар қуришга эҳтиёж бўлмаган, аҳоли қудуқлар қазиб ичимлик сувига бўлган эҳтиёжни қондиришган[8,367]. Бизнинг фикримизча, оқим сувлари тоғлардан оқиб, тушиб дарёлар орқали океан ёки денгизга қуйиладиган сув.

Бобур Аграда катта қудуқ қаздиради, натижада шаҳар сув билан таъминланади. Бобур Деҳли ва Аграда ҳовузлар, ҳаммомлар ва бинолар қурдиради[9,6].

Бобур Мирзо ўз даврининг бунёдкори ва Ҳиндистонда боғчилик санъатининг асосчиси эканлиги ҳақида кўплаб давлат арбоблари ва олимлар томонидан ижобий фикрлар айтилган. Ҳинд арбоби М. Рандхава: – Бобурийлар ҳокимият тепасига келгунига қадар Ҳиндистонда боғдорчилик санъати йўқ даражада эди. Ҳиндистонда боғларнинг асосчиси Бобур табиат гўзаллигини ниҳоятда чуқур ҳис қиладиган хассос инсон бўлган, деб ёзган эди[10,10].

Заҳириддин Муҳаммад Бобурнинг ҳаёти ва фаолиятини Америка халқларига таништиришда шарқшунос Харолд Лембенинг ҳиссаси беқиёс. Харолд Лембе ўзининг “Бобур – Шер” номли 336 саҳифали китобида қуйидаги холисона фикрларни айтган: (Бобур) Ҳиндистонда Темурбек давлатидек буюк салтанатга асос солди. Бобур Шер (Ҳиндистонда) феодал гегемонлигига – Лоди султонлари ва Ражпут шаҳзодаларига барҳам берди, мамлакатда мавжуд бўлган диний низоларни даф (бартараф) этди. Унинг (Бобурнинг) салтанати ўтмишга нисбатан келажак истиқболига боқар эди. Ерли урф-одатлар, хўжаликлар сақланган эди. У ўзи билан Ҳиндистонга темурийларнинг куй ва шеъриятга қизиқишларини ҳам олиб келди. Нобоп ерларда ҳам боғроғлар барпо этишга интилиши унга “Боғбон шоҳ” деб ном берилишига сабабчи бўлди. Соя-салқин боғлар у билан бирга Аграгача чўзилади. Оқ ва қизил тошлардан улар қадами етган ерда

АДАБИЁТШУНОСЛИК

саройлар, буюк масжидлар, мадрасалар қад кўтарди[11,26].

Заҳириддин Муҳаммад Бобур мустақкам давлат қурди ва давлатлараро дипломатияга асос солди, ундан ташқари бобоси Амир Темур сингари суғориш иншоотлари қуришга ва боғ барпо қилишга жуда катта аҳамият берди. Бобур боғларнинг ландшафт дизайнига алоҳида эътибор берди, боғларга кўзни қувнатувчи

турли дарахтлар ва гуллар эктирди. У ўзи яратган боғларга Ватанидан турли ўсимликлар, дарахтлар, узум ва қовун келтириб ўстирди, етиштирилган ҳосилдан баҳраманд бўлди. Бобур бу улкан бунёдкорлик ишлари орқали Қобул ва Ҳиндистонга Мовароуннаҳр маданиятини олиб келди. Бобурнинг боғ яратиш санъатини унинг авлодлари давом эттирди.

Адабиётлар:

1. Жалилов С. Бобур ҳақида ўйлар. Бобур номидаги Андижон Давлат университетининг 75 йиллигига бағишланади. – Т.: Шарқ, 2006.
2. Шамсутдинов Р. Андижон тарихидан лавҳалар // Бобур номидаги Андижон Давлат университети. – Т.: Шарқ, 2013.
3. Бобур З.М. Бобурнома. – Т.: Ўқитувчи, 2017.
4. <https://qomus.info/encyclopedia/cat-ch/chorbog-uz/>
5. Рашидова М., Азимова Ч. Бобурийлар даврида боғ яратиш санъати//Мирзо Улуғбек номидаги Ўзбекистон Миллий университети, Халқаро илмий-амалий анжуман материаллари (2-қисм). – Тошкент. -- 2020 йил, 20 март.
6. Рандхава М. Сады через века. – Сокр. пер. с англ. Л. Д. Ардашниковой. –М.: Знание, 1981.
7. <http://www.adolatqzt.uz/society/5428>
8. Stephen F. Dale the garden of the eight paradises. Babur and the Culture of Empire in Central Asia, Afghanistan and India (1483-1530). Brill Leiden, Boston 2004.
9. Шамсутдинов Р., Абдуллаев М. Бобур – буюк салтанат асосчиси// Водийнома. Ижтимоий-тарихий, илмий ва оммабоп журнал, 2017 йил №3 (5).
10. Муҳиддинов З. Бобур Мирзо (Қайта ишланган иккинчи нашри). – Андижон: Andijon nashriyot-matbaa, 2005.
11. Санақулов У. Буюк истеъдод соҳиби Заҳириддин Муҳаммад Бобурнинг шахсияти ва ижодий фаолияти // Самарқанд давлат чет тиллар институти, Хорижий филология: тил, адабиёт, таълим. -№1 (66), 2018.

(Тақризчи: А.Сабирдинов – филология фанлари доктори)